

**POLSKA AGENCJA INFORMACJI
i INWESTYCJI ZAGRANICZNYCH S.A.**

Sektor metalurgiczny w Polsce

**Departament Informacji Gospodarczej
Polska Agencja Informacji
i Inwestycji Zagranicznych S.A.**

Warszawa 2011

Wstęp

Przemysł metalurgiczny jest jedną z istotniejszych gałęzi polskiego przemysłu. Produkcja w polskiej branży metalurgicznej wzrastała w ciągu ostatnich 2 lat i przewidywany jest dalszy wzrost sektora przynajmniej do 2015 roku.

Większość, ok. 23% przedsiębiorstw, ma swoją siedzibę na terenie woj. śląskiego. W porównaniu do średniej krajowej, w branży metalurgicznej dominują bardzo duże przedsiębiorstwa.

Wyroby metalurgiczne stanowią znaczącą pozycję w polskich obrotach handlowych, odnotowano jednak odpływ inwestycji zagranicznych z tej branży.

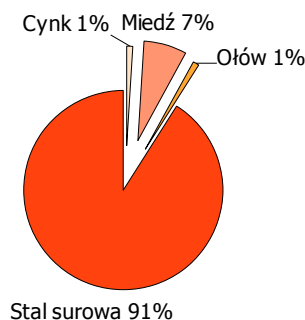
Charakterystyka branży metalurgicznej

Przemysł metalurgiczny, jest jedną z ważniejszych gałęzi przemysłu przetwórczego, zajmuje się przygotowaniem wydobytych z ziemi rud do uzyskania z nich czystego metalu, rafinacją metali, ich obróbką cieplną i chemiczno-cieplną (hartowanie itp.) oraz odlewaniem w celu nadawania im określonych kształtów oraz produkcją stopów.

Przemysł metalurgiczny dzielimy na hutnictwo żelaza i hutnictwo metali nieżelaznych.

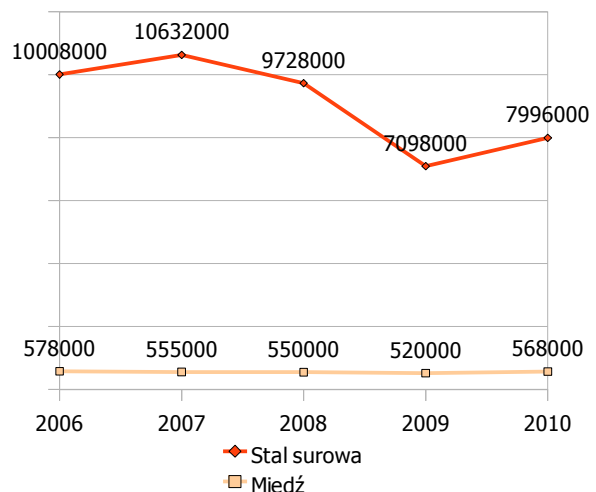
W polskich warunkach zdecydowana większość produkcji hutniczej przypada na stal (91%), zauważalna jest także produkcja miedzi (7%). Udział pozostałych metali w branży wynosi poniżej 1%. Od 2009 roku, kiedy zamknięta została huta aluminium w Koninie, Polska nie posiada na swoim terytorium żadnej huty aluminium.

:: Rysunek 1. Struktura produkcji polskiej branży metalurgicznej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

:: Rysunek 2. Produkcja stali i miedzi w Polsce w latach 2006-2010.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

W ciągu pierwszych siedmiu miesięcy 2011 roku produkcja stali wzrosła o 7,2% i była to kontynuacja trendu z 2010 (wzrost o 12,3%). Pomimo wzrostu produkcji w dwóch ostatnich latach, poziom produkcji nie wrócił do wysokości sprzed załamania w kryzysowym roku 2009. Przyszłość rozwoju w dużej mierze zależy od sytuacji w przemyśle samochodowym, który jest kluczowym odbiorcą polskiej branży stalowej. Przewidywany jest wzrost produkcji w tym sektorze w latach 2011-2015 na poziomie 5% rocznie¹.

Wyraźnym zagrożeniem są rosnące ceny energii elektrycznej, które stanowią dużą część kosztów hut stali. Wzrost akcyzy na prąd wpływa na obniżenie konkurencyjności polskich firm, szczególnie tych korzystających z technologii EAF.

Z kolei sektor produkcji miedzi w ciągu ostatnich lat był o wiele bardziej stabilny, bez względu na stan światowej gospodarki. Roczna produkcja tego metalu wynosiła w Polsce ok. 550 tys. ton.

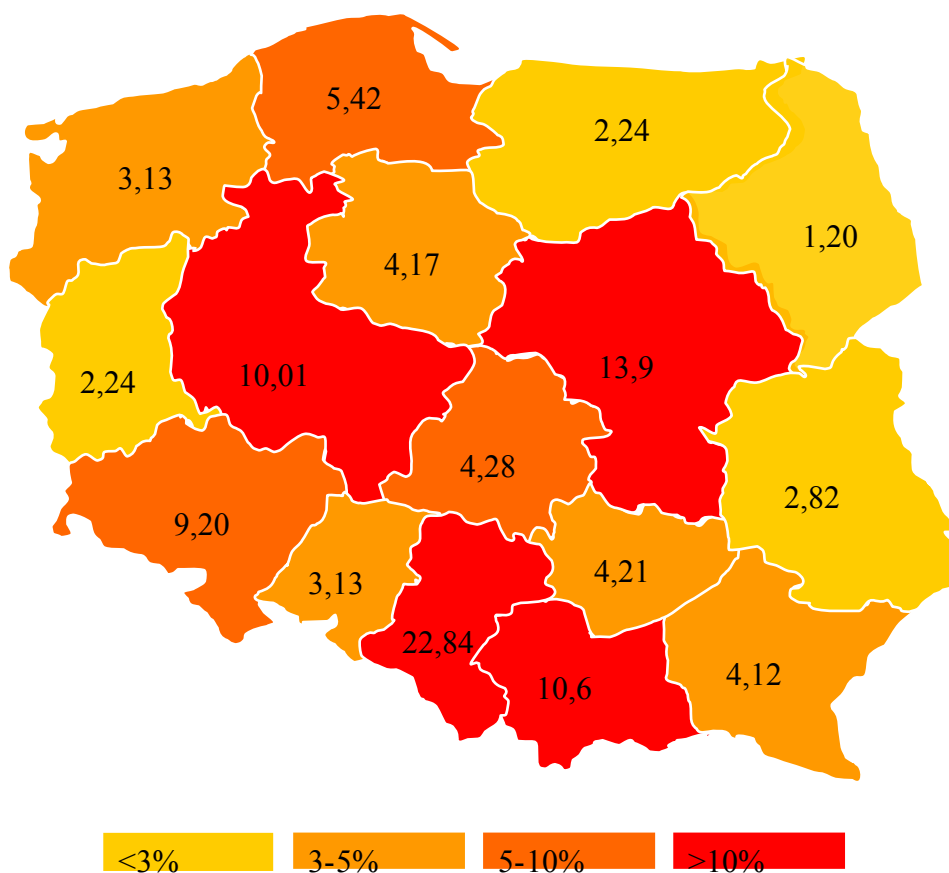
¹ Poland Metals Report – Q4 2011, BMI – Industry Forecast Scenario

Struktura geograficzna

Na koniec III kwartału 2011 roku w Polsce działało 1918 przedsiębiorstw w branży metalurgicznej². Zdecydowanie najwięcej z nich zarejestrowanych było w województwie śląskim (22,84%). Relatywnie dużo jest ich także w województwie mazowieckim (13,9%), małopolskim (10,6%) i wielkopolskim (10,10%). Najmniejszy udział mają z kolei województwo podlaskie (1,20%), lubuskie oraz warmińsko-mazurskie (w obu 2,24%).

:: Rysunek 3. Liczba podmiotów prowadzących działalność związaną z sektorem metalurgicznym.

(stan na II kwartał 2011 r.)

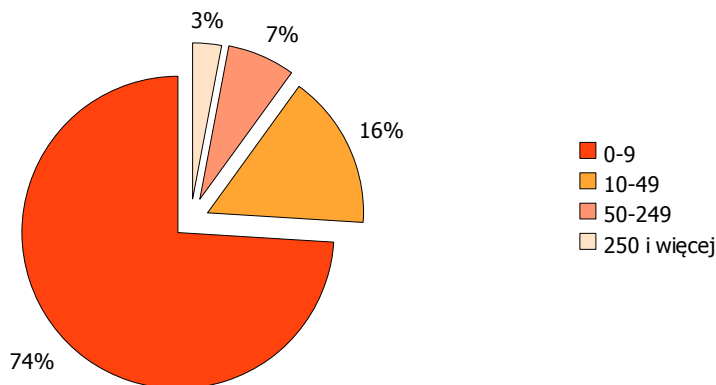
Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

3/4 przedsiębiorstw działających w tej branży to mikroprzedsiębiorstwa (zatrudniające do 9 pracowników). Odsetek ten jest jednak wyraźnie niższy, niż w ogólnopolskiej średniej dla wszystkich przedsiębiorstw (ok. 95%). Tendencja ta jest zachowana także w pozostałych kategoriach – w sektorze metalurgicznym istnieje więcej dużych firm, niż średnio w polskiej gospodarce. W przedziale 10-49 jest to 16% firm (dla całej gospodarki ok. 4%), w przedziale 50-249 - 7 % (odpowiednio 0,8%) a firm największych, posiadających ponad 250 pracowników, jest 3%, w porównaniu do 0,13% dla całej gospodarki³.

² Dane rejestru REGON, GUS 2011

³ Ibidem

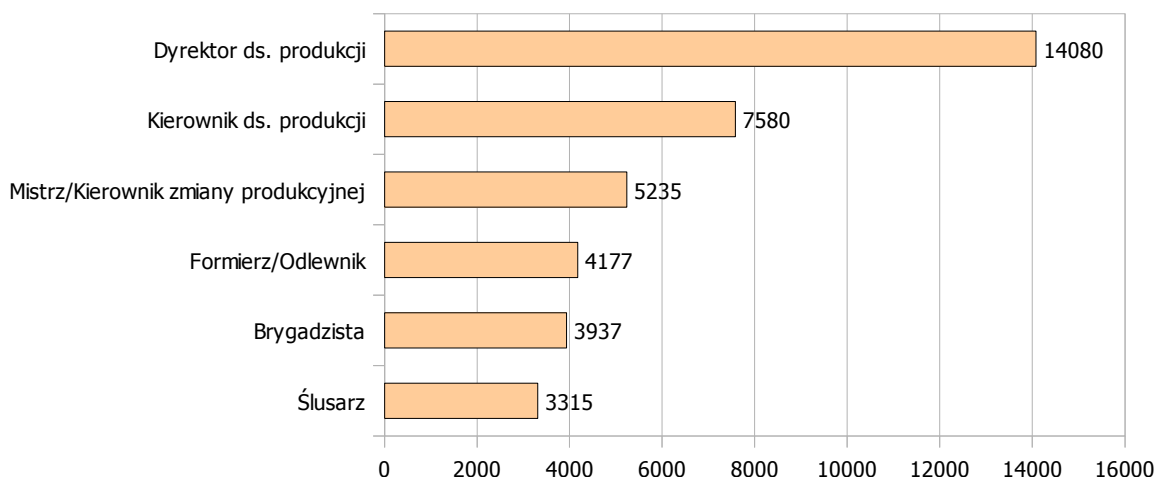
:: Rysunek 4. Firmy działające w sektorze metalurgicznym w Polsce według wielkości zatrudnienia.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

Potencjał rynku pracy

:: Rysunek 5. Mediana miesięcznych wynagrodzeń na poszczególnych stanowiskach w sektorze metalurgicznym.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: *Ogólnobranżowy Raport Płacowy Wiosna 2011, Advisory Group TEST HR, 2011*

Studenci i absolwenci

Według stanu na 2010 rok, studiowało w Polsce 1,84 mln osób, z czego 1853 (0,1%) studiowało na kierunku „metalurgia”. Najwięcej, bo ponad 75% studiowało w woj. Małopolskim, 16% w woj. Śląskim.

W roku 2009/2010, na 478000 absolwentów, kierunek „metalurgia” zakończyło 468 osób – 222 w woj. Śląskim i 214 w woj. Małopolskim⁴.

Płace

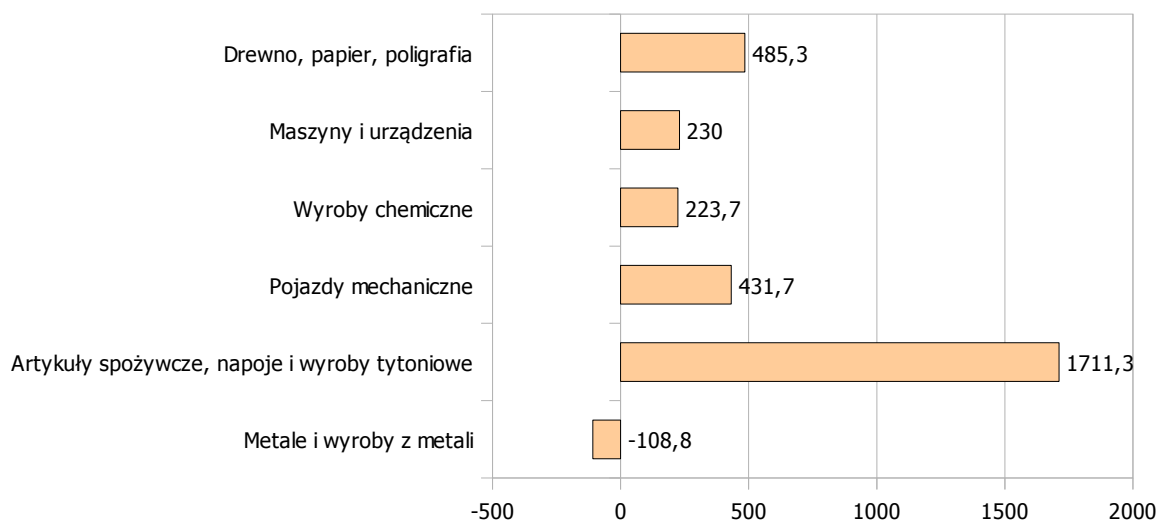
Płace w sektorze metalurgicznym można uznać za przeciętne, w stosunku do płac w innych

branżach. Biorąc pod uwagę medianę płac kierowników produkcji (7580 PLN) w stosunku do zarobków kierowników z innych 12 branż, płace w produkcji lokują się po środku. Większe zarobki odnotowywane są np. w branży IT czy konsultingu, niższe w marketingu i obsłudze klienta.

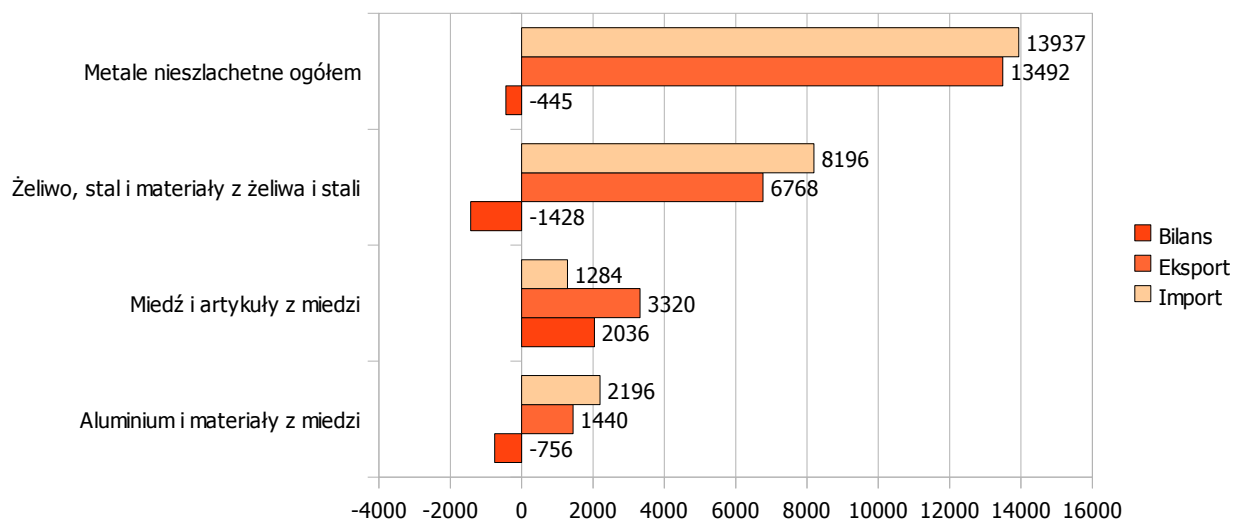
Wysokość płac była ściśle związana poziomem stanowiska, na którym zatrudnieni byli pracownicy. Najwyższe pobory otrzymywała kadra zarządzająca, niższe były różnice między robotnikami wykwalifikowanymi. Płace robotników wykwalifikowanych plasowały się na zauważalnie wyższym poziomie w porównaniu do innych branż⁵.

⁴ Według GUS

⁵ Ogólnobranżowy Raport Płacowy Wiosna 2011, Advisory Group TEST HR, 2011

Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w sektorze, handel
:: Rysunek 6. Napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych w sektorze przetwórstwa przemysłowego do Polski w 2009 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie NBP

:: Rysunek 7. Polskie obroty handlowe w branży metalurgicznej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

Napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych w 2009 roku wyniósł ok. 9,9 mld EUR, z czego w branży przetwórczej 3,4 mld EUR. W przemyśle metalurgicznym odnotowano jednak odpływ zagranicznego kapitału na poziomie 108,8 mln EUR. Tendencja ta stawia w niekorzystnym świetle tę branżę, szczególnie w porównaniu do pozostałych gałęzi przemysłu przetwórczego, które w zdecydowanej większości zanotowały przyływ inwestycji zagranicznych.

Skumulowane inwestycje zagraniczne w polski przemysł metalurgiczny wyniosły 5,8 mld EUR, co stanowiło ok. 12% inwestycji w branży przetwórczej i 4% w ogóle inwestycji zagranicznych⁶.

⁶ Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce w 2009 roku, NBP 2010 r.

Obroty polskiego handlu zagranicznego w branży metalurgicznej wyniosły 24,7 mld EUR, przy czym Polska odnotowała niewielki deficyt w wysokości 445 mln EUR. Obroty te stanowią niecałe 10% polskiego handlu. Największy udział w wymianie zagranicznej miały żeliwo, stal i wyroby z żeliwa i stali. Kolejną pozycję stanowiła miedź i wyroby z miedzi, warty zauważenia jest pozytywny bilans handlowy w tym obszarze – eksport ponad dwukrotnie przewyższał import⁷.

⁷ Rocznik statystyczny handlu zagranicznego 2011, GUS 2011

Wsparcie

Pomoc rządowa

O wsparcie w formie rządowych dotacji mogą ubiegać się inwestycje z sektorów priorytetowych, tj.:

motoryzacyjny, elektroniczny, lotniczy, biotechnologii, nowoczesnych usług i sektor badawczo-rozwojowy. Pomoc jest otrzymywana na podstawie minimalnej liczby utworzonych nowych miejsc pracy lub wielkości poniesionych nakładów inwestycyjnych.

Wspierany sektor	Minimalna liczba miejsc pracy	i	Minimalna wartość inwestycji	Maksymalna wielkość pomocy
Wsparcie na tworzenie nowych miejsc pracy				
motoryzacyjny, lotniczy, biotechnologia, IT i elektroniczny	250		40 mln PLN	od 3 200 PLN do 15 600 PLN na jedno miejsce pracy
BPO	250		2 mln PLN	
R&D	35		3 mln PLN	
Inny	500		1 mld PLN	

Wspierany sektor	Minimalna liczba miejsc pracy	i	Minimalna wartość inwestycji	Maksymalna wielkość pomocy
Wsparcie na inwestycje w środki trwałe				
motoryzacyjny, lotniczy, biotechnologiczny, IT i elektroniczny	50		160 mln PLN	2-10,5% wartości inwestycji
Inny	500		1 mld PLN	

Uwaga: średni kurs 1 EUR = ok 4,00 PLN (sierpień 2010)

Fundusze z Unii Europejskiej

Polska na lata 2007-2013 ma zagwarantowany olbrzymi dopływ środków unijnych – ponad 67 mld EUR. Przedsiębiorcy mogą ubiegać się o środki z następujących Programów Operacyjnych (PO):

- 5 ogólnokrajowych Programów Operacyjnych:
 - Infrastruktura i Środowisko,
 - Innowacyjna Gospodarka,
 - Kapitał Ludzki,
 - Rozwój Polski Wschodniej,
 - Pomoc Techniczna,
- 16 Regionalnych Programów Operacyjnych,
- Programy Europejskiej Współpracy Regionalnej.

Zwolnienia z podatku od osób prawnych CIT (stopa 19%)

Dostępne w Specjalnych Strefach Ekonomicznych, tj. w wybranych regionach Polski gdzie działalność gospodarcza prowadzona jest w specjalnych warunkach. Zwolnienia z podatku dochodowego wynoszą 30%-50% nakładów inwestycyjnych albo dwuletnich kosztów zatrudniania pracowników w zależności od tego które są wyższe.

Zwolnienia od podatku od nieruchomości

Zwolnienie to zależy od liczby utworzonych nowych miejsc pracy i czy samorząd lokalny stosuje politykę zwolnień podatkowych. Stawki podatku od nieruchomości są ustalane lokalnie w ramach maksymalnych stawek na dany rok. W roku 2011 r. maksymalne stosowane stawki wynoszą PLN 21,05/ m² dla budynków PLN 0,80/ m² dla ziemi 2% dla budowli.